

Til lovforslag nr. L 335. Betænkning afgivet af Socialudvalget den 18. juni 1993

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand, lov om social pension og udlændingeloven

(Hjælp til frivillig repatriering)

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til indenrigsministeren, som denne har besvaret skriftligt. Nogle af udvalgets spørgsmål og ministerens svar herpå er optrykt som bilag til betænkningen.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Centrum-Demokraternes, Det Radikale Venstres og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* (Det Konservative Folkepartis og Venstres medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling og bemærker:

Mindretallet ser dog gerne en egentlig lov om repatriering i form af en videreførelse af den eksisterende midlertidige ordning.

I det øjeblik situationen i en flygtningens hjemland er ændret, så det er muligt for flygtningen at vende tilbage, bør Danmark tilskynde til at gøre en sådan tilbagevenden mulig.

Mindretallet undrer sig over, at der foreslås en væsentlig forhøjelse af kontantbeløbet til hjælp til etablering i hjemlandet. Beløbsstørrelsen er ikke på nogen måde begrundet, ligesom der ikke tages hensyn til udgiftsniveauet i hjemlandet.

Mindretallet kan desuden ikke støtte fortrydelsesretten på op til ét år, som er indeholdt i lovforslaget. Det er i forvejen muligt at tage ophold af kortere varighed i hjemlandet, hvor-

for der således er god mulighed for at undersøge forholdene i hjemlandet.

Endelig finder mindretallet det uacceptabelt, at der i lovforslaget gives mulighed for at medtage folkepension. Det er principielt forkert at åbne for, at Danmark skal forsørge personer, der bor i udlandet, fordi de i en periode har haft opholdstilladelse i Danmark, men som ikke er danske statsborgere.

Mindretallet frygter, at en konsekvens af den foreslåede repatrieringsordning kan blive, at Danmark bliver et endnu mere attraktivt land at flygte til.

Mindretallet kan i øvrigt henvise til lovforslag nr. L 162 (om hjælp til frivillig repatriering), som er fremsat af den tidligere regering.

Et *andet mindretal* (Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget) vil ved 3. behandling af lovforslaget stemme hverken for eller imod lovforslaget.

Et *tredje mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling og bemærker i øvrigt:

Hjælp til frivillig repatriering lyder som et flot forslag og som en mulighed for at få nogle af de mange udlændinge til at vende hjem. Men det er langt fra tilfældet.

Ordningen vil nemlig have en række negative konsekvenser.

Hvis man er her i landet som flygtning, så

skyldes det, at man er forfulgt i sit hjemland. Ellers er man ikke flygtning.

Hvis der således er flygtninge her i landet, som kan vende tilbage, bør de vende tilbage, uanset om der er en repatrieringsordning eller ej.

Det er således helt forkert, at de pågældende personer overhovedet er her i landet. Hvis de kan tage hjem på en repatrieringsordning, skal de slet ikke være her, for så er grundlaget for det væk.

Med andre ord erkender Folketinget med vedtagelsen af dette lovforslag, at der er en række flygtninge her i landet, som slet ikke er ægte flygtninge.

Bestemmelsen om, at der skal være en ventil i ordningen, således at personen kan vende tilbage til Danmark, hvis det alligevel ikke gik at tage hjem, er ligeledes fuldstændig håbløs og uigennemtænkt.

En sådan ordning vil bevirke, at en flygtning kan få rejsen betalt og 25.000 kr. i lommen for at rejse hjem til det land, hvor den pågældende ifølge sin egen forklaring er forfulgt. Her kan han eller hun så leve fedt som turist i sit eget hjemland for så at vende tilbage til Danmark, når der ikke er flere penge tilbage.

I stedet for denne misforståede ide til hjemsendelse af de fremmede skulle Folketinget hellere få lidt mere konsekvens i lovgivningen og hjemsende alle dem, der ikke længere har grund til at være flygtninge.

Peder Sass (S) Bjarne Laustsen (S) Jørn Pedersen (S) Jan Petersen (S)

Grete Schødts (S) Taanquist (S) nfm. Lilli Gyldenkilde (SF) Bente Juncker (CD)

Pia Christmas-Møller (KF) Per Tærsebøl (KF) Grethe Fenger Møller (KF)

Else Winther Andersen (V) Eva Kjer Hansen (V) Bertel Haarder (V)

Steffen Kjærulff-Schmidt (FP) Dorit Myltoft (RV) Lysholm Christensen (KRF) fmd.

Bilag

Nogle af udvalgets spørgsmål til indenrigsministeren og dennes svar herpå:

Spørgsmål:

»Hvad er begrundelsen for at foreslå et kontantbeløb på 5. 118 kr. pr. person og et maksimum pr. familie på 25.000 kr.?«

Svar:

Ifølge den hidtil gældende midlertidige ordning med hjælp til frivillig repatriering ydes et beløb på indtil kr. 2.559 pr. person til hjælp til etablering i hjemlandet. Dette beløb svarer til det hidtidige nedsatte grundbeløb efter bistandslovens § 37, stk. 2, 5. punktum.

Det har været ønsket at foretage en markant forøgelse af beløbet til hjælp til etablering. Formålet med fordoblingen af beløbet til kr. 5.118 er at give de personer, der ønsker at repatriere, mulighed for at skabe et reelt grundlag for tilværelsen i hjemlandet eller det tidligere opholdsland. Dette vil efter Indenrigsministeriets opfattelse være med til at øge mulighederne for, at ordningen vil blive brugt, og at repatrieringen i det enkelte tilfælde lykkes.

Efter den gældende midlertidige ordning kan der maksimalt ydes kr. 10.000 pr. familie til hjælp til etablering i hjemlandet.

Denne grænse er forhøjet til kr. 25.000, og det maksimale beløb pr. familie er således øget forholdsmæssigt mere end beløbet pr. person. Hensigten hermed er at tilgodese familier med børn.

Spørgsmål nr. 2:

»Hvilke kriterier vil blive lagt til grund ved en vurdering af, hvorvidt en person ikke selv har tilstrækkelige økonomiske midler? Er det udgiftsniveauet i Danmark eller i hjemlandet?«

Spørgsmål nr. 16:

»Hvordan vil det blive regnet ud hvilke mennesker, der er i en sådan økonomisk trangssituation, at de er berettiget til repatrieringshjælp?«

Svar:

Socialministeriet har afgivet en udtalelse til brug for besvarelsen af spørgsmålene, hvori det hedder, at det efter den foreslåede bestemmelse om hjælp til repatriering i § 47 a i lov om social bistand, jf. forslaget § 1, og efter den gældende bestemmelse om hjælp til flytning i § 47 i lov om social bistand er en betingelse, at ansøgeren »ikke selv har midler hertil«.

Denne betingelse er uddybet i Socialministeriets vejledning om kontanthjælp efter bistandsloven (nr. 49 af 5. marts 1987, som senest ændret ved vejledning nr. 25 af 17. februar 1989). Af vejledningens pkt. 30 fremgår, at ydelse af flyttehjælp forudsætter, at ansøgeren ikke selv har midler til at bekoste flytningen, dvs. at udgifterne ikke kan afholdes hverken af pågældendes og familiens løbende indtægter eller af midler, der med rimelighed kan anses opsparet til dækning af flytteudgifter.

Den foreslåede § 47 a bygger derfor på økonomiske vurderinger, som kommunerne kender, og afgørende er ansøgerens indtægter og andre midler, der med rimelighed kan anses opsparet til dækning af udgifter til flytningen.

Udgiftsniveauet i hjemlandet har ikke betydning. Der henvises til lovforslagets bemærkninger, side 5, højre spalte, 3. og 4. afsnit, hvoraf det fremgår, at der ikke vurderes at være behov for at graduere ydelserne på baggrund af leveforholdene i de lande, som flytningene vender tilbage til.

Indenrigsministeriet kan henholde sig til det af Socialministeriet anførte.

Spørgsmål:

»Hvor længe skal en person have opholdt sig i Danmark, før der kan bevilges hjælp ifølge dette forslag?«

Svar:

De persongrupper, lovforslaget finder anvendelse på, er opregnet i forslaget til § 47 a,

stk. 1, i lov om social bistand, jf. lovforslagets § 1.

Det drejer sig navnlig om personer, der er meddelt asyl eller humanitær opholdstilladelse, samt personer, der er meddelt opholdstilladelse som følge af familiemæssig tilknytning til en sådan person. For den sidstnævnte gruppe gælder det, at der kun kan ydes hjælp til reparation, når de pågældende vender tilbage til hjemlandet eller det tidligere opholdsland sammen med den person, som de har den familiemæssige tilknytning til, der har dannet baggrund for opholdstilladelsen.

Efter lovforslaget stilles der ikke krav om, at opholdet her i landet skal have haft en vis varighed, for at der kan ydes hjælp til repatriering.

Under hensyn til at forslaget navnlig tager sigte på flygtninge, må det imidlertid forventes, at de personer, der repatrierer, i mange tilfælde vil have opholdt sig længere tid i Danmark. Ofte vil forholdene i de lande, som disse personer er flygtet fra, kun langsomt ændre sig og dermed danne grundlag for ønsket om at vende tilbage.

Retten til at medtage pension gælder efter forslaget til § 3 a, stk. 1 og stk. 2, i lov om social pension de samme persongrupper som forslaget til ændring af lov om social bistand. Endvidere gælder de samme betingelser vedrørende familiesammenførte.

«Den pension, der kan medtages, er folkepensionens grundbeløb fastsat på grundlag af bopælstiden her i riget. Størrelsen af den pension, der kan medtages, vil således være afhængig af varigheden af den pågældendes ophold her i landet.

Spørgsmål 4:

»Er det korrekt, at flygtninge har mulighed for at tage ophold af kortere varighed i hjemlandet uden at miste deres opholdstilladelse i Danmark?«

Svar:

En person, der er meddelt opholdstilladelse i Danmark som flygtning i medfør af udlændingelovens §§ 7-8, kan fortabe denne opholdstilladelse i medfør af de særlige regler i udlændingeloven herom.

Der må her skelnes mellem ophør ved *bortfald* og *inddragelse* af opholdstilladelsen.

Det følger af udlændingelovens § 17, stk. 3, at en opholdstilladelse, der er meddelt i medfør af §§ 7-8, først *bortfalder*, når udlændingen frivilligt har taget bopæl i hjemlandet eller har opnået beskyttelse i et tredjeland.

En flygtning vil ofte være betænkelig ved at vende tilbage til hjemlandet eller tage bopæl i et tredjeland, hvis følgen er, at den pågældendes opholdstilladelse her i landet bortfalder. Bestemmelsen har tilsigtet at mindske sådanne betænkeligheder.

Et ophold af kortere varighed i hjemlandet betyder således ikke, at opholdstilladelsen bortfalder. Dette sker kun, hvis betingelserne i § 17, stk. 3, er opfyldt.

Det bemærkes, at lovforslaget indeholder en særlig regel om bortfald af opholdstilladelse for de personer, der er omfattet af forslaget, når de vender tilbage til hjemlandet eller det tidligere opholdsland med henblik på at tage varigt ophold dér, jf. forslagens § 3.

Reglerne om *inddragelse* af en opholdstilladelse fremgår af udlændingelovens § 19.

Efter § 19, stk. 2, kan en tidsbegrænset opholdstilladelse meddelt bl.a. i henhold til §§ 7-8 inddrages inden for de første 3 år (tidligere 2 år), når det grundlag, der er angivet i ansøgningen eller tilladelsen, var urigtigt eller ikke længere er til stede.

Enhver opholdstilladelse kan endvidere i medfør af § 19, stk. 3, inddrages uden hensyn til varigheden af opholdet i landet, såfremt udlændingen har opnået opholdstilladelsen ved svig.

Direktoratet for Udlændinge har oplyst, at såfremt man kommer i besiddelse af oplysninger om, at en flygtning, der kun har været kortvarigt i Danmark, finder det forsvarligt at rejse til hjemlandet, vil dette give anledning til, at man overvejer betydningen heraf.

Ved denne vurdering vil varigheden af opholdet i Danmark, formålet med besøget i hjemlandet og udviklingen i hjemlandet siden flygtningens anerkendelse i Danmark være af særlig betydning.

Indenrigsministeriet kan henholde sig til det af Direktoratet for Udlændinge anførte.

Spørgsmål 5:

»Hvor mange benytter sig af denne mulighed, jf. spørgsmål 4, og hvor længe kan en person opholde sig i hjemlandet, uden at det har

konsekvenser for opholdstilladelsen i Danmark?»

Svar:

Direktoratet for Udlændinge har oplyst, at man ikke er i besiddelse af statistiske oplysninger om, i hvilket omfang herboende flygtninge rejser til deres hjemlande.

Indenrigsministeriet er heller ikke i besiddelse af sådanne statistiske oplysninger.

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål nr. 4.

Spørgsmål nr. 6:

»Hvilke andre europæiske lande har lignende repatrieringsordninger?»

Spørgsmål nr. 7:

»Hvad er det konkrete indhold i øvrige europæiske landes lovgivning om repatriering?»

Svar:

Indenrigsministeriet har gennem Udenrigsministeriet modtaget oplysninger om repatrieringsordninger i visse europæiske lande.

I Norge blev der i 1992 vedtaget en repatrieringsordning, der gælder flygtninge og personer med humanitær opholdstilladelse samt personer, der er meddelt opholdstilladelse som følge af familiemæssig tilknytning til sådanne personer. Der er efter det oplyste tale om en prøveordning, som skal evalueres i indeværende år.

Ordningen indeholder 2 hovedelementer: Individuelle ydelser fra myndighederne til den repatrierende og specielle tiltag i hjemlandet. De individuelle ydelser omfatter et engangsbeløb på 4.500 norske kr. pr. person, som skal være et økonomisk bidrag til at lette etableringen i hjemlandet. Engangsstøtten er begrænset til 18.000 norske kr. pr. familie. Endvidere er dækning af udgifter til flybillet og rejse til det endelige bestemmelsessted dækket af ordningen. Rejsen arrangeres af IOM (International Organization for Migration). Der er endvidere støtte på maksimalt 2.250 norske kr. pr. familie til hjemsendelse af erhvervsrelaterede genstande.

Herudover omfatter ordningen dækning af udgifter til et års sygeforsikring. Denne del af ordningen administreres også af IOM.

Der kan kun ydes støtte én gang, og støtten kan helt eller delvis kræves tilbagebetalt, hvis det er åbenbart, at støtten er brugt i anden henseende end et seriøst forsøg på repatriering.

De specielle tiltag i hjemlandet med henblik på reintegrering er knyttet til aftaler mellem de norske myndigheder og myndighederne i det land, hvortil flygtninge m.fl. repatrierer. Sådanne programmer planlægges og gennemføres som særlige løsninger for enkelte lande eller områder.

Det er det norske udlændingedirektorat, som er ansvarlig for iværksættelse og administration af repatrieringsprogrammet.

I Sverige kan Statens Invandrerverk træffe beslutning om bidrag til flygtninge, som ønsker at forlade Sverige og bosætte sig i et andet land.

Det er en forudsætning for, at støtten kan ydes, at flygtningen godtgør, at vedkommende vil kunne indrejse og tage ophold i det land, hvortil vedkommende ønsker at indrejse. Der kan endvidere alene ydes sådant bidrag, såfremt flygtningen selv savner økonomiske midler til at betale rejsen.

Støtten kan ud over til flygtninge ydes til ægtefæller og børn af flygtninge og, såfremt der foreligger særlige grunde, til andre, der tilhører flygtningens husstand.

Der gives bidrag til rejseomkostninger. Endvidere ydes der støtte til underhold under rejsen og de første døgn i det land, hvor flygtningen ønsker at tage bopæl, samt omkostninger til bagagetransport og andet i forbindelse med rejsen. Dette beløb kan dog højst udgøre 1.500 svenske kroner pr. person. Beløbet er maksimalt til 7.500 svenske kroner for en flygtning og dennes husstand.

Den belgiske regering har indgået en aftale med IOM, hvorefter organisationen skal administrere en belgisk repatrieringsordning.

IOM skal samle og undersøge ansøgninger om tilskud til repatriering, som man modtager via anerkendte frivillige organisationer. IOM skal endvidere træffe de nødvendige foranstaltninger for at organisere rejsen tilbage til de repatrierendes oprindelsesland eller til et tredjeland, hvortil de pågældende har opnået indrejsevisum.

IOM skal endvidere forestå udbetalingen af de individuelle tilskud, der kan ydes i forbindelse med repatrieringen.

Der gives repatrieringshjælp til personer, som har frafaldet deres asylansøgning, til personer, der er blevet meddelt afslag på asyl, samt til personer, der befinder sig i Belgien, men som ønsker at forlade landet, og som ligger samfundet til last.

Ud over selve rejseomkostningerne, som er fastsat til en gennemsnitspris på 35.000 belgiske franc pr. voksen, kan der ydes hjælp til ekstra rejseomkostninger, transport af bagage m.v. med et beløb på 2.000 belgiske franc.

Endvidere kan der ydes et beløb til etablering i hjemlandet eller det tredjeland, hvortil den repatrierende ønsker at vende tilbage. Dette beløb udgør 10.000 belgiske franc pr. person, dog kun halvdelen for børns vedkommende. Herudover er der fastsat et administrationsgebyr for IOM på 3.000 belgiske franc pr. person.

Udgifterne ved ordningen betales af den belgiske stat. Aftalen mellem staten og IOM blev første gang indgået i 1983 og er siden forlænget.

Den *hollandske* regering har ligeledes indgået en aftale med IOM om administration af en repatrieringsordning. Ordningen er statsfinansieret.

Den hollandske repatrieringsordning indeholder 3 muligheder for frivillig repatriering. Personer med flygtningestatus kan repatriere til hjemlandet efter regler, der er fastsat ved lov. Asylansøgere, der legalt opholder sig i Holland, kan ligeledes ydes støtte til repatriering. Endvidere kan der som en helt speciel mulighed ydes støtte til repatriering af personer, der opholder sig illegalt i Holland. Det er en forudsætning, at de pågældende henvender sig frivilligt, og at de ikke er eftersøgt for kriminelle handlinger.

Der ydes støtte til tilbagevenden til hjemlandet eller til etablering i et tredjeland, hvortil den pågældende udlænding tillades indrejse.

Støtten ydes i form af flybillet til rejsen. Endvidere ydes der støtte til underhold i den første periode efter afrejsen fra Holland. Støtten er individuelt bestemt.

Der er fastsat maksimumbeløb for underholdsydelsens størrelse for forskellige kategorier af repatrierende. For personer, der har ansøgt om opholdstilladelse eller om forlængelse, men hvis ansøgning der endnu ikke er taget endelig stilling til, kan der ydes 1.250 gylden til

enlige. Til familier med op til to børn kan der ydes 1.750 gylden. Herefter ydes der for hvert barn ud over de første to 200 gylden.

For så vidt angår andre udlændinge ydes der til enlige 500 gylden, for familier med op til 2 børn 700 gylden, og for hvert barn derudover 100 gylden.

Herudover ydes der støtte til gennemstrømning til tredjelande, navnlig USA og Canada, for flygtninge med familie eller sponsorer dér. I disse tilfælde betales der imidlertid kun for rejsen og flytningen, og der ydes ikke støtte til etablering.

Det er IOM's kontor i Holland, der varetager administrationen af programmet.

I *Storbritannien* findes der efter det oplyste ingen ordning om frivillig repatriering. Imidlertid er der i henhold til part IV section 29 i Immigration Act 1971 givet enkeltpersoner mulighed for at søge bistand til repatriering. Denne ordning administreres på regeringens vegne af International Social Service of The United Kingdom.

Det er en forudsætning for, at støtte kan ydes, at ansøgeren ikke er britisk statsborger, og at ansøgeren, der skal være fast bosiddende i Storbritannien, nærer ønske om at forlade landet for bestandigt. Herudover skal ansøgeren have begrænsede midler og selv være ude af stand til at afholde de udgifter, der er forbundet med repatriering. Man ser i den forbindelse normalt bort fra en formue på under £ 3.000. Herudover fraregnes yderligere et beløb på £ 1.500 for medfølgende ægtefælle samt £ 1.000 for hvert medfølgende barn.

Det skal endvidere være i den pågældendes interesse at vende tilbage til hjemlandet samt være vedkommendes udtrykkelige ønske.

Der kan alene ydes hjælp til dækning af billetpris og rejseomkostninger i forbindelse med afrejse fra Storbritannien, herunder afholdelse af udgifter til transport af personlige ejendele i begrænset omfang. Der er ikke mulighed for etableringshjælp i destinationslande, og der kan alene ydes tilskud i forbindelse med repatriering til et land uden for Europa.

Ordningen finder ikke rutinemæssigt anvendelse, men myndighederne vil i konkrete tilfælde oplyse om ordningen. Det er fortrinsvis personer fra de Vestindiske Øer, nogle få fra Asien og enkelte fra Afrika, der gør brug af ordningen.

I *Italien* er der indgået et samarbejde mellem regeringen og IOM om igangsætning af et repatrieringsprogram, der navnlig anvendes i relation til flygtninge fra afrikanske lande, som ønsker at vende tilbage til oprindelseslandet.

Ordningen omfatter hjemrejse pr. fly, flyteudgifter, udgifter til sygeforsikring samt økonomisk assistance til etablering af især håndværkervirksomhed. Der ydes et beløb svarende til 15.000 dollars pr. person til dette program.

For at komme i betragtning til programmet skal ansøgeren være statsborger i et udviklingsland, have boet i Italien i mere end 2 år samt være blevet fagligt uddannet eller have erfaring fra det italienske arbejdsmarked.

I *Frankrig* er der pr. 1. august 1991 indført en generel repatrieringsordning for flygtninge. Ordningen er frivillig og administreres af socialministeriets immigrationskontor i samarbejde med de lokale amtsmyndigheder.

Omfattet af ordningen er personer, der har fået afslag på en ansøgning om asyl eller anden form for opholdstilladelse. Dette gælder dog ikke personer, der opholder sig illegalt i landet, personer, om hvem der er truffet beslutning om udvisning, eller personer, der er i besiddelse af tilstrækkelige midler til at finansiere hjemrejsen. Der kan kun ydes repatrieringshjælp én gang til den samme person. Beslutningen om ordningens anvendelse tages efter en konkret vurdering, hvori ansøgerens sociale og erhvervsmæssige situation inddrages, ligesom der sker en klarlæggelse af den pågældendes risiko ved tilbagevenden til hjemlandet.

Der ydes hjælp til flybillet fra Frankrig til lufthavnen i hjemlandet for ansøgeren og hans familie, og endvidere ydes indtil 1.000 franc til transport af ejendele. Der ydes endvidere kontantydelse på 1.000 franc pr. voksen samt 300 franc pr. mindreårigt barn. Herudover gives der administrativ bistand med organisation af rejsen og etablering i oprindelseslandet. Denne hjælp ydes af den franske ambassade efter ankomsten på bestemmelsesstedet i form af kontakter til de lokale myndigheder, f.eks. med henblik på at opnå bolig og arbejde.

Interesserede skal henvende sig til de lokale amtslige myndigheder, men det er immigrationskontoret, der organiserer repatrieringen.

Tyskland har en ordning med frivillig repatriering for asylansøgere m.fl. Ordningen gæl-

der for asylansøgere, såfremt de trækker deres ansøgning om asyl tilbage samt for andre flygtninge, der har ret til ophold i Tyskland, herunder personer, der er meddelt asyl, hvis de giver afkald på denne status. Ordningen gælder endvidere personer, som har fået afslag på asyl, såfremt de er i besiddelse af en gyldig opholdstilladelse eller i øvrigt opholder sig lovligt i Tyskland.

Der er tillige mulighed for at opnå støtte til at rejse videre til et andet land. Denne mulighed gælder for de samme kategorier af udlændinge.

Der ydes støtte til rejseomkostninger, omkostninger til transport af ejendele samt yderligere tilskud til udgifter forbundet med rejsen, herunder udgifter til overnatning under rejsen. For personer, der alene kan nå frem til deres bestemmelsessted med bus eller tog, kan der i undtagelsestilfælde ydes et særligt tilskud på 100 DM pr. voksen og 50 DM pr. barn til befordringsudgifter fra lufthavn til det endelige bestemmelsessted. Der kan dog højst ydes 500 DM til dette formål. Endvidere ydes der tilskud til udgifter i forbindelse med forberedelsen af rejsen.

Ordningen finansieres af forbundsmyndighederne og myndighederne i de enkelte delstater.

Indenrigsministeriet har ikke modtaget oplysninger om repatrieringsordninger i de øvrige europæiske lande, men er naturligvis parat til at indhente disse oplysninger, såfremt udvalget måtte ønske det.

Spørgsmål:

»Hvad er de gennemsnitlige udgifter til flygtninge, der opholder sig i Danmark?«

Svar:

De gennemsnitlige udgifter til flygtninge, der opholder sig i Danmark, kan opdeles i tre forskellige udgiftsperioder. Hver udgiftsperiode er karakteriseret ved hver sine udgiftskomponenter, hver sin persongruppe og hver sine gennemsnitsomkostninger.

Den første periode, *præasylfasen*, består af tidsrummet fra den enkelte asylansøgers indrejse i Danmark og indtil den pågældende meddeles opholdstilladelse her i landet i medfør af udlændingelovens §§ 7-8 (asyl) eller opholdstilladelse på andet grundlag. I denne pe-

riode behandles de pågældendes asylansøgninger.

Asylansøgerne, der opholder sig her i landet, mens asylansøgningen behandles, får efter udlændingelovens § 42 a foreløbig udgifterne til deres underhold dækket af Direktoratet for Udlændinge. Direktoratet for Udlændinge tilvejebringer og driver indkvarteringssteder for disse asylansøgere, hvilket kan ske i samarbejde med Dansk Røde Kors.

De personer, der har fået meddelt midlertidig opholdstilladelse i medfør af lov nr. 933 af 28. november 1992 om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien, betragtes i denne henseende som hørende til præasylfasen, idet de pågældende efter lovens § 7 indkvarteres på asylcentre, der tilvejebringes og drives af Direktoratet for Udlændinge.

Den anden periode, *integrationsfasen*, dækker perioden fra det tidspunkt, hvor asylansøgeren meddeles opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens §§ 7-8, og de følgende 18 måneder. I denne periode undergives de pågældende et særligt integrationsprogram under Dansk Flygtningehjælp i overensstemmelse med bestemmelserne i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 14 af 4. januar 1993 om bistand til udlændinge, der er omfattet af bistandslovens § 134 a, stk. 1.

De personer, der har fået meddelt opholdstilladelse her i landet, er omfattet af den sociale lovgivning og er ligestillet med danske statsborgere for så vidt angår modtagelse af offentlige ydelser og hjælp. Som led i integrationsprogrammet foretager Dansk Flygtningehjælp udbetaling af visse kontantydelse i overensstemmelse med bistandslovens regler. De ydelser, som ikke kan ydes af Dansk Flygtningehjælp, ydes efter bistandslovens regler af opholdskommunen.

Den tredje periode, *kommunefasen*, dækker perioden fra det tidspunkt, hvor flygtningen har opholdt sig her i landet i 18 måneder og fået afsluttet sit integrationsprogram, og til det tidspunkt, hvor flygtningen har opholdt sig 6¹/₂ år her i landet.

I denne periode er kommunerne i medfør af bistandslovens § 134 a undergivet en særlig refusionsordning vedrørende de ydelser, som udbetales til flygtningene i medfør af bistandsloven. Det bemærkes herved, at en person, der

har fået meddelt opholdstilladelse efter §§ 7-8, er omfattet af den sociale lovgivning på lige fod med danske statsborgere.

Når en flygtning har opholdt sig mere end 6¹/₂ år her i landet, vil kommunernes eventuelle udgift til udbetaling af ydelser i medfør af bistandsloven være underkastet de almindelige refusionsordninger, der gælder for sådanne ydelser.

Det skal endelig bemærkes, at overgangen fra integrationsfasen til kommunefasen i 1992 er blevet gjort tidsmæssigt mere fleksibel, således at kommunerne efter aftale med Dansk Flygtningehjælp kan overtage flygtningene på et tidligere tidspunkt end 18 måneder efter opholdstilladelsens meddelelse.

Vedrørende gennemsnitsomkostningerne i præasylfasen.

I præasylfasen er den største udgiftspost indkvartering og underhold af asylansøgere. Udgiften afholdes af Indenrigsministeriet på en særlig underkonto under Direktoratet for Udlændinge.

Udgifterne fordeler sig på mad og forplejning på Røde Kors centre, udgifter til lomme penge, udgifter til centerpersonale og udgifter til centeretablering, dvs. husleje, ombygning m.v.

Endvidere er der udgifter til sagsbehandling af asylsager og dertil knyttede sager, herunder sager om humanitær opholdstilladelse i Direktoratet for Udlændinge, Flygtningenævnet, Indenrigsministeriets departement, Udenrigsministeriet og politiet, hvis udgifter afholdes af Justitsministeriet.

I det følgende medtages alene udgiften til indkvartering og underhold af asylansøgere, idet opgørelsen af de øvrige udgiftsposter er forbundet med betydelig usikkerhed.

Den samlede underholdsudgift udgjorde i 1992 610 mio. kr. Det gennemsnitlige antal overnattende personer pr. år udgjorde 5.819 (centerbelægstallet), hvilket betyder, at gennemsnitsudgiften pr. asylansøger i præasylfasen kan beregnes til ca. 105.000 kr. i 1992.

Opmærksomheden henledes på, at der i dette tal ikke er taget højde for de asylansøgere, der i præasylfasen får tilladelse til privat indkvartering.

Vedrørende gennemsnitsomkostningerne i integrationsfasen.

Udgifterne til varetagelse af Dansk Flygtningehjælps integrationsprogram afholdes hovedsageligt på en særlig konto under Indenrigsministeriet. Udgifterne til de kontantydelse, som efter reglerne i bistandsloven udbetales af Dansk Flygtningehjælp i integrationsperioden, finansieres af den statslige bevilling til Dansk Flygtningehjælp.

De samlede udgifter til Dansk Flygtningehjælp udgjorde i 1992 505,1 mio. kr.

Det gennemsnitlige antal flygtninge, der i 1992 har været undergivet integrationsperioden i Dansk flygtningehjælp, udgjorde 5.942 flygtninge. Dette tal er fremkommet ved, at Flygtningehjælps opgørelse over antallet af forsorgsmåneder i løbet af 1992 divideres med 12. 1 forsorgsmåned defineres som 1 flygtning, som er undergivet forsorg i 1 måned.

Flygtningehjælps gennemsnitlige udgift pr. flygtning udgør herefter ca. 85.000 kr. i 1992.

I integrationsfasen under Dansk Flygtningehjælp afholder kommuner og amtskommuner endvidere visse udgifter. Det drejer sig hovedsagelig om de i bistandsloven opregnede institutions- og serviceydelse, som ikke må udmåles og udbetales af Dansk Flygtningehjælp, herunder udgifter til dagpleje og daginstitutioner for børn. Det drejer sig endvidere om udgifter til undervisning af flygtningebørn samt udgifter til danskundervisning af voksne.

De pågældende udgifter er ikke medregnet i det ovennævnte tal.

Vedrørende gennemsnitsomkostningerne i kommunefasen.

- 1) Den væsentligste udgift i forbindelse med flygtninge, der befinder sig i kommunefasen, er kontanthjælp, revalideringsydelse og institutions- og serviceydelser efter bistandsloven.

De pågældende udgifter udbetales af kommunen, men er undergivet en særlig refusionsordning i overensstemmelse med bestemmelserne i bistandslovens § 134 a for så vidt angår det tidsrum, hvor flygtninge befinder sig i kommunefasen.

Statens udgifter til refusion af kommunernes bistandsydelser, der udbetales til

flygtninge i kommunefasen, udgjorde i 1992 ca. 1.400 mio. kr.

Det bemærkes, at refusionsreglerne blev ændret med virkning fra 1. juli 1992. Forinden den 1. juli 1992 ydede staten 100 pct.s refusion, medens staten efter dette tidspunkt som udgangspunkt yder 75 pct.s refusion, med hensyn til institutions- og serviceydelser 100 pct.s refusion.

- 2) Ud over udgifter til flygtninge efter bistandsloven afholdes der udgifter til flygtninge efter boligstøtteleven. Efter boligstøttelekens kapitel 11 er der fastsat særlige regler, der udvider flygtningenes ret til at opnå pligt lån og frivillige lån. Udgiften afholdes af kommunen med en særlig refusionsordning fra staten for så vidt angår de flygtninge, der befinder sig i kommunefasen.

Statens udgifter i forbindelse med denne refusionsordning skønnes at være ca. 122 mio. kr. i 1992.

- 3) De samlede udgifter til de under pkt. 1) og 2) nævnte statslige refusioner og tilskud til kommunernes udgifter i kommunefasen udgjorde herefter ca. 1.522 mio. kr. i 1992.
- 4) For at udfinde gennemsnitsomkostningerne pr. flygtning i kommunefasen må de samlede statslige udgifter herefter divideres med det samlede antal flygtninge med en opholdsperiode i Danmark på mellem 1 1/2 og 6 1/2 år siden meddelelsen af asyl.

Antallet af flygtninge er beregnet som antallet af udenlandske statsborgere, der har fået tildelt et CPR-nummer og som stammer fra de 10 største flygtningestater.

Ud fra denne forudsætning udgør antallet af flygtninge i kommunefasen i 1992 28.183 personer.

De statslige gennemsnitsudgifter pr. flygtning i kommunefasen i 1992 udgør herefter ca. 54.000 kr.

- 5) Herudover er der en række særlige statslige og kommunale udgifter til flygtninge, der har afsluttet integrationsfasen. Kendetegnende for disse udgiftsposter er imidlertid, at disse ikke er begrænset til flygtninge mellem 1 1/2 og 6 1/2 års ophold efter meddelelsen af asyl og således også omfatter flygtninge, som ikke længere er i kommunefasen.

De pågældende udgifter er derfor ikke blevet medtaget i det ovenfor nævnte gennemsnitstal.

- 6) Undervisningsministeriet afholder udgifter til undervisningsmæssige foranstaltninger for flygtninge, hvilket hovedsagelig drejer sig om uddannelse af flygtninge på erhvervsskoler, videregående uddannelsesinstitutioner, introduktionskurser, kurser for folkeskolens lærere m.v. Udgifterne hertil beløb sig til 66 mio. kr. i 1992.
- 7) Arbejdsministeriet afholder udgifter til arbejdsmarkedsuddannelsernes flygtningekurser m.v. Udgifterne hertil beløb sig til 54,6 mio. kr. i 1992.
- 8) Udgifterne til danskundervisning af voksne flygtninge efter lov nr. 355 af 4. juni 1986 med senere ændringer om undervisning af voksne indvandrere finansieres af amtskommunerne og er for den del af udgiften, der vedrører flygtninge, skønsmæssigt fastsat til 105,5 mio. kr. i 1992.
- 9) Endelig udbetales der i medfør af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner to særlige tilskud til kommunerne vedrørende flygtninge og indvandrere. Det drejer sig dels om et tilskud til kommunernes merudgiftsbehov vedrørende flygtninge og indvandrere, der udgjorde ca. 199 mio. kr. i 1992, dels et tilskud til kommunernes merudgiftsbehov vedrørende sociale udgifter til flygtninge på ca. 230,2 mio. kr. i 1992.

Det bemærkes, at tilskuddet til kommunernes merudgiftsbehov vedrørende sociale udgifter først blev etableret med virkning fra den 1. juli 1992 i forbindelse med ændringen af de statslige refusionsregler for de kommunale bistandsudgifter. Det angivne tal på 232,7 mio. kr. i 1992 dækker således kun over to kvartaler.

- 10) De samlede udgifter til de under pkt. 6)–9) nævnte statslige refusioner og tilskud til kommunernes udgifter i kommunefasen udgjorde herefter ca. 655,3 mio. kr. i 1992.

Spørgsmål:

»Hvordan kan en flygtningefamilie med 2 børn opnå ca. 250.000 kr. årligt i sociale ydelser?«

Svar:

Indenrigsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Socialministeriet.

Det hedder heri, at en særlig hårdt socialt belastet flygtningefamilie med to børn kan medføre ca. 250.000 kr. i sociale udgifter, alene fordi udgifterne til sociale service- og institutionsydelse må regnes med, når de sociale udgifter gøres op.

Med spørgsmålet sigtes formentlig til lovforslagets økonomiske bemærkninger, hvoraf det fremgår, at de årlige bistandsudgifter m.v. til flygtninge udgør ca. 250.000 kr. til familier med 2 børn.

Når en familie repatrierer, sparer det danske samfund konkrete udgifter på en række udgiftsområder, og det er dem, der indgår i udregningen af de økonomiske konsekvenser.

Ved opregningen af udgifterne til en flygtningefamilie med to børn er ud over kontanthjælpen medregnet børnefamilieydelsen, bolig sikring, udgifterne til en plads i en børnehave fratrukket forældrebetaling og udgifterne til et barn i folkeskole tillagt de særlige udgifter, som kommunerne modtager pr. fremmedsproget elev. Der er således tale om et forsigtigt skøn.

Indenrigsministeriet kan henholde sig til det af Socialministeriet anførte.

Spørgsmål:

»Det bedes oplyst, om det er rigtigt, at der til et flygtningepar automatisk beregnes kontanthjælp, som om der forudgående har foreligget et indtægtsgrundlag baseret på 2 fuldtidsindkomster, uanset om dette ikke kan dokumenteres.«

Svar:

Indenrigsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Socialministeriet, der har oplyst, at et flygtningeægtespar får udmålt kontanthjælp efter bistandslovens § 37 efter samme regler, som gælder for danske ægtepar. For at være berettiget til kontanthjælp er det en afgørende betingelse, at modtageren på grund af ændringer i sine forhold er afskåret fra at skaffe det fornødne til sit eget eller familiens underhold. Denne betingelse vil flygtninge typisk opfylde ved ankomsten her til landet.

Efter gældende regler udmåles behovet for løbende kontanthjælp efter § 37 til et ægtepar (pr. måned, niveau pr. 1. januar 1993) således: En grundydelse på 2 gange 2.909 kr. + børnetillæg à 1.222 kr. pr. barn samt et boligtillæg til dækning af enten husleje efter fradrag af tilskud efter boliglovgivningen eller terminsydeler vedr. fast ejendom. Boligtillægget omfatter endvidere udgifter til vand, varme, gas, el og lignende løbende udgifter med tilknytning til boligen.

Efter 9 måneder nedsættes grundydelsen fra 2.909 kr. til 2.559 kr. pr. voksen.

Den samlede udmålte hjælp til dækning af en families behov varierer derfor med antal børn og/eller boligtillæggets størrelse.

Er den udmålte hjælp mindre end eller lig med et grænsebeløb på 5.546 kr. pr. voksen – for ægtepar det dobbelte, 11.092 kr. – er hjælpen lig med det udmålte behov. Har ægteparret indtægter, fradrages disse i hjælpen.

Overstiger det udmålte behov grænsebeløbet, beror det på de hidtidige indtægter, om den udbetalte hjælp kan overstige grænsebeløbet, idet hjælpen ikke kan overstige 90 pct. af hidtidige indtægter. Selv om der eventuelt kan udmåles mere, nedsættes hjælpen til 90 pct. af hidtidige indtægter. Når hjælpen er beregnet, skal der ligeledes ske fradrag for indtægter, jf. bistandslovens § 38.

Der er derfor kun brug for at kende tidligere indkomster – for flygtninge eller danske – når den udmålte hjælp overstiger grænsebeløbet, og i sådanne tilfælde skal ansøgeren over for kommunen dokumentere eller på anden måde sandsynliggøre indtægtens størrelse.

Det bemærkes, at dette svar knytter sig til gældende regler om kontanthjælp. Ved L 313 er der stillet forslag om bruttoficering af kontanthjælpen, hvilket bl.a. indebærer, at hjælpen skal udbetales med faste skattepligtige beløb. De foreslåede nye regler er ligeledes ens for danske statsborgere og flygtninge.

Indenrigsministeriet kan henholde sig til det af Socialministeriet anførte.

Svar:

Ved flygtninge forstås personer, der er meddelt opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens §§ 7 eller 8 (asyl). Opholdstilladelse gives i medfør af udlændingebekendtgørelsens § 22, stk. 1, med henblik på varigt ophold.

Efter udlændingelovens § 19, stk. 1, kan en tidsbegrænset opholdstilladelse inddrages, når det grundlag, som er angivet i ansøgningen eller tilladelsen, var urigtigt eller ikke længere er til stede, når udlændingen ikke har fornødent pas eller anden rejselegitimation, eller når udlændingen undlader at overholde de betingelser, der er fastsat for opholdstilladelsen eller for en arbejdstilladelse. Ifølge udlændingelovens § 19, stk. 2, finder denne bestemmelse dog ikke anvendelse på en udlænding, som er omfattet af §§ 7, 8 eller 9, stk. 1 og 2, og som med henblik på varigt ophold lovligt har boet her i landet mere end de sidste 3 år. Tidsfristen i bestemmelsen er ved lov nr. 482 af 24. juni 1992 ændret fra 2 år til 3 år.

Anvendelsen af betegnelsen »flygtning« om en person er ikke afhængig af, om den pågældende har boet her i landet mere end 3 år og derfor ikke kan få inddraget opholdstilladelsen i medfør af udlændingelovens § 19, stk. 2, men alene af, om den pågældende er meddelt opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens §§ 7 eller 8.

Lovforslaget om hjælp til frivillig repatriering finder anvendelse på udlændinge, som er nævnt i forslaget til § 47 a, stk. 1, i lov om social bistand, og under de betingelser, der er anført i denne bestemmelse. Det drejer sig bl.a. om personer, der er meddelt opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens §§ 7 og 8, jf. forslaget til § 47 a, stk. 1, nr. 1.

Der stilles ikke noget krav til, hvor længe en flygtning skal have opholdt sig her i landet, ligesom det heller ikke er afgørende, om en flygtnings opholdstilladelse stadig vil kunne inddrages i henhold til udlændingelovens § 19, stk. 2.

Spørgsmål:

»Hvorledes skal begrebet flygtninge defineres set i forhold til 2-års-reglen om permanent opholdstilladelse?«

Spørgsmål:

»Det bedes oplyst, om alle sociale ydelser, herunder folkepension, der medtages ved repatriering, skal være skattefri?«

Svar:

Den støtte, der efter den hidtidige midlertidige ordning ydes som hjælp til frivillig repatriering, er skattefri.

Den hjælp, der skal ydes efter den foreslåede § 47 a i lov om social bistand, foreslås som hidtil gjort skattefri. Opretholdelse af skattefriheden foreslås gennemført ved indføjeelse af en bestemmelse herom i ligningsloven. Dette vil ske i forbindelse med det af Skatteministeriet den 19. maj 1993 fremsatte forslag (l 283) til lov om ændring af personskatteloven og andre skattelove (Skatteomlægning).

Lovforslaget indeholder som et nyt element i forhold til den hidtidige midlertidige ordning med hjælp til frivillig repatriering en begrænset ret til at medtage folkepension.

Folkepension, der medtages ved repatriering, vil være skattepligtig efter de almindelige skatteregler herom. Det bemærkes i den forbindelse, at der i relation til visse lande kan være indgået dobbeltbeskatningsaftaler.

Spørgsmål:

»Ad svaret på spørgsmål nr. 9

Udvalget udbeder sig specificeringer af beløbstørrelsen af de elementer, der indgår i skønnet.«

Svar:

Indenrigsministeriet har anmodet Socialministeriet om en udtalelse i anledning af spørgsmålet.

Socialministeriet har angivet følgende taleksemplar, der viser, hvilke elementer der indgår i skønnet:

Familien består af to voksne og to børn, hvoraf det ene er 5 år og det andet i skolealderen. Det ene barn går i børnehave, det andet går i skole. Forældrene betaler for børnehavestuen.

Familien bor i lejebolig med en husleje med varme på 4.600 kr. pr. måned, og kommer på kontanthjælp den 1. januar 1993. Der er i eksemplet ikke taget hensyn til, at satserne stiger i løbet af året, og heller ikke til, at hjælpen falder med 350 kr. pr. måned i årets sidste 3 måneder. De angivne takster er pr. 1. januar 1993.

Udmåling af kontanthjælp:

Boligudgift	48.000 kr.
Varme m.m.	7.200 kr.
Grundydelse 2.909 for to personer i 12 måneder (2.909 × 12 × 2)	69.816 kr.
Børnetillæg for to børn i 12 måneder (1.122 × 2 × 12)	26.928 kr.
Udmålt kontanthjælp	151.914 kr.

Familien kan få maksimum boligsikring på 25.548 kr., som fratrækkes for at udskille de rene kontanthjælpsudgifter.

Rene kontanthjælpsudgifter (runde tal)	126.000 kr.
Boligsikring	25.500 kr.
To børnecheck à 5.800 kr.	11.600 kr.
Småbørnsydelse (0-6 år)	1.900 kr.

Børnehave 42.000 kr. i gennemsnit minus forældrebetaling på 12.000 kr. plus 12.000 kr. (skønnet) som følge af særlige udgifter til fremmedsprogede .....

Skole 33.000 kr. plus 16.000 kr. i særlige udgifter til fremmedsprogede .....

Udgifter i alt .....

256.000 kr.

Hertil kommer enkeltydelser efter bilstandsloven.

Indenrigsministeriet kan henholde sig til det af Socialministeriet anførte.